

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

מן התלמוד

סדר נזיקין,
מסכת עבודה זרה דף י"ט

"עולא רמי: כתיב 'שתה מים מבונך' וכתוב
'ונזלים מתוך בונך'! בתחילה שתה מבונך,
ולבסוף ונזלים מתוך בונך"

רמי - הקשה ממקורות סותרים
מילתא - דבר

א

הסבר: עולא מקשה על הסתירה לכאורה בתוך הפסוק במשלי, שבתחילתו מדובר על בור מים ובסופו על באר; והוא מסביר, שבתחילת לימודו של אדם הוא שותה כביכול מתוך בור, שיש בו מים מכוסים במקום אחד, ולאחר מכן יהפוך להיות כמו באר עם מים נובעים, ויחדש חידושים משל עצמו.

על המפה

באר יעקב

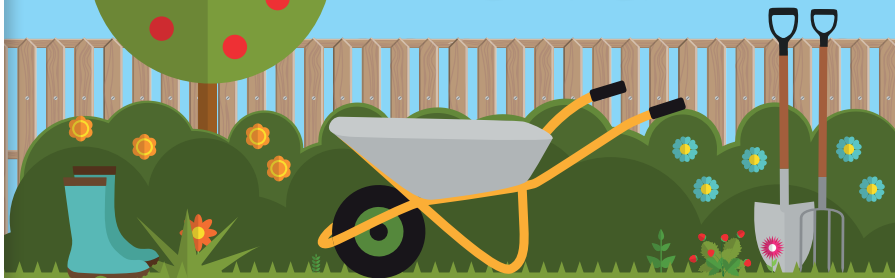
באר יעקב היא מועצה מקומית בשפלה הדרומית בישראל. אדמת היישוב נקנתה על ידי חברת "גאולה" בשנת תרס"ו (1906). הוחלט שחצי מהקרקע יימכר לקבוצת עולים ותיקים בעלי ניסיון בחקלאות, וחצי לעולים שהגיעו מדאגסטן באותה שנה. בראש העולים עמד הרב יעקב יצחקי, שלימים נקראה המושבה על שמו. בתחילה סבל היישוב מקשיים באספקת המים, עד שהחלו לשאוב מבאר צלבנית** שנמצאה במקום, ובעקבות זאת נקראה המושבה "**באר יעקב**". במלחמת העצמאות התקיפו ערבים את היישוב, והוא **היווה בסיס מבצעים חשוב ל"מבצע דני"**. לאחר הקמת המדינה קלטה באר יעקב עולים חדשים רבים בעיקר מצפון אפריקה, מלב ומתונים. כיום גרים במקום למעלה מ-17,000 תושבים.**

באר יעקב (Wikipedia, MathKnight)

סדר נזיקין | מסכת עבודה זרה י"ג-י"ט
פרשת יתרו | י"ב-י"ח בשבט (28 לינואר - 3 לפברואר)

ט"ו בשבט שמח!

דף י"ג: "חנניות מעטרות"

בתקופת המשנה נהגו עובדי כוכבים שבימי חג של עבודה זרה היו עורכים יום שוק ויריד סחורות. המשנה קובעת שבעיר כזו **אסור לקנות "חנניות מעטרות"**

"חנניות מעטרות" הן חנניות שקושטו לרגל החג של העבודה הזרה, ובאותן חנניות היו גובים מכס עבור עבודה זרה. מחנות כזו אסור לקנות. מה דינו של יהודי שקנה חנניות אלו?

אסור לו להשתמש במה שקנה. אם קנה פרות או כגדים - יניחם להתקלקל ולא ישתמש בהם. אם קנה כלי מתכות או קיכל מהם קסף על חפץ שמכר להם - יוליך וישליך אותם לתוך הים, והמים המלוחים יקלקלו את המתכות ואת הפסף.

דף י"ד: מכירת סוס לנוכרי

האם מותר למכור סוס לנוכרי?

התלמוד במסכת גיטין אומר שאסור למכור בהמה גסה (בקר) לנוכרי, כי בסוף יבואו להשפיר להם בהמות. **הענין הוא שלבהמה של יהודי אסור לעבוד בשבת, אפילו אצל נוכרי, ואם משכירים בהמה גסה לנוכרי, היא תעבוד אצלו גם בשבת.**

לעומת זאת, ישנה הלכה מיוחדת **שמותר למכרם לנוכרי, כפי שלומדים בדף זה: "כן בתירא מתיר בסוס"**. מדוע? מפני שסוס נועד לרכיבה בלבד ולא לעבודה. **רכיבה אינה מלאכה האסורה בשבת, אלא מדרבנן.** אמנם אסור להשכיר סוס לנוכרי, כדי שלא ירכב עליו בשבת, אך מאחר שרכיבה אסורה רק מדרבנן, לא החמירו לאסור אפילו מכירה.

2 | מתולדותיו

הרב יעקב יצחקי

(תר"ז-תרע"ז, 1846-1917)

הרב יעקב יצחקי ז"ל היה הרב הראשי ואב בית דין של מדינות דאגסטן (דרום רוסיה, אזור הקווקז). הרב למד תורה מפי אביו, וכן למד לימודי חול אך התנגד לתנועת ההשכלה. בגיל 22 התמנה על ידי אביו ונכבדי העדה לרב ראשי ואב בית דין למדינות דאגסטן. הרב היה ציוני נלהב, הטיף להקילתו לעלות לארץ ורבים עלו ביוזמתו. בשנת תרס"ז (1907) עלה לארץ בעצמו עם אשתו ושניים מבניו. בשנת תרס"ח (1908) ייסד את המושבה באר יעקב שנקראה על שמו. הרב ואשתו התיישבו בירושלים, ושם המשיך בלימוד תורה ובכתיבה. במלחמת העולם הראשונה סבל ממצוקת רעב וממחלות, ושני בניו נלקחו לשרות עבודה בצבא הטורקי. הרב יצחקי נפטר בשנת תרע"ז (1917) ונקבר בבית הקברות בהר הזיתים.

הרב יעקב יצחקי
(Wikipedia, Raviv Itzhaky)

דף ט"ז: הפרה השכורה

התלמוד מעלה בדף זה שאלה מעניינת: כאשר אדם שוכר חפץ או בהמה - האם על ידי השכירות נחשב החפץ כקנוי לשוכר. כלומר: האם כאשר השוכר מקבל את החפץ הוא קונה אותו במובן מסוים והאם קנין זה נחשב כמו בעלות, או שאינו נחשב כבעלות?

רב יצחק, בנו של רב משרשיא, מביא ראיה שהשוכר אינו קונה את גוף החפץ כבעלים:

במשנה נאמר שכהן ששכר פרה מישראל אינו רשאי להאכיל את הבהמה בתרומה, למרות שאת בהמותיו שלו רשאי הכהן להאכיל בתרומה, מכך שאינו רשאי להאכיל בתרומה בהמה ששכר, אנו למדים שחפץ שכור אינו קנוי לשוכר כבעלים.

דף ט"ז: חיות רעות וכלי מלחמה

המשנה הנלמדת בדף זה קובעת שאסור למכור לעובדי כוכבים דברים שעלולים לגרום נזק לרבים, כגון חיות רעות, מפני שיתכן שהם לא ישמרו היטב על החיות והן תזקנה לאנשים.

כמו כן, אסור למכור להם כלי נשק, ואפילו אסור לתקן להם כלי נשק ששכר נמצאים ברישותם.

כל זאת לגבי כלי מלחמה, אך מותר למכור להם כלי הגנה, למשל, מגנים שהחזיקו הלוחמים בשדות הקרב בעבר, כדי להגן על עצמם מחצים שיירו עליהם.

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

דף י"ז: מעללי הצנזורה

במשך שנים רבות מאוד סבלו היהודים צרות צרורות מהנוכרים. לא רק בחיים הגשמיים אלא גם בחיים הרוחניים. לא פעם הם אספו ספרי קודש ושרפו אותם בִּמְרִיזָה העיר, ופעמים רבות הם לא התירו להדפיס ספרי קודש עד אשר הם עברו עליהם וצנזרו אותם, מחקו מהם כל מה שהיה נראה להם כמעליב את הנצרות.

הלומדים דף גמרא זה מבחינים במעללי הצנזורה. **התלמוד מספר דברים אחדים הקשורים לישי"ו, ובדרך זה הצנזורים הם השמיים קטעים רבים, עד שקשה להבחין היכן מתחיל משפט והיכן הוא מסתיים.** בשנים האחרונות יצאו לאור מהדורות המשלימות את המשפטים החסרים מתוך ארכיונים וגנזכים שבהם השתמרו מהדורות עתיקות של התלמוד.

דף י"ח: רבי חנינא בן תרדיון

התנא רבי חנינא בן תרדיון חי לאחר חורבן בית שני, והתגורר בעירה סוכנין שבגליל התחתון, בה היתה לו ישיבה ובית דין.

תקופה קשה ביותר היתה זו. השלטון הרומאי הכביד את עולו, ורבי חנינא בן תרדיון עצמו סבל מהם ביותר, והוא נרדף רבות על כך שלמד תורה. אף הוא לא ייתר ולא נכנע ובמסירות נפש הוא המשיך ללמד תורה לתלמידיו.

לבסוף לכדוהו הרומאים והרגוהו יחד עם עשרת הרוגי מלכות, כשספר תורה קשור לגופו, וכך יצאה נשמתו בטרה. גם את אשתו הוציאו הרשעים להורג.

אחת מבנותיו של רבי חנינא היתה נשואה לרבי מאיר, הידוע בכינויו רבי מאיר בעל הנס.

דף י"ט: אשרי האיש

התלמוד כדרך זה מכיל דרשות אחדות על הפסוק הראשון בתהלים: **"אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב."**

"אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים" - זהו אברהם אבינו, שלא הלך בעצת הרשעים אנשי דור הפלגה שבינו את מגדל בבל. **"ובדרך חטאים לא עמד"** - הוא לא עמד יחד עם חוטאי סדום אלא נותר צדיק.

אמר רבי עמרם בשם רב: מדוע נאמר "אשרי האיש"? כדי ללמדנו שאשריו של מי שזוכה לעשות תשובה כשהוא עדין "איש", חזק, גיבור וצעיר. כלומר: מי שנעושה תשובה בעודו צעיר הרי הוא משוכח, לעומת מי שנזכר לעשות תשובה רק לאחר שהזקין וגופו נחלש.

★ | מן ההיסטוריה

"מבצע דני"

מבצע דני נערך במלחמת העצמאות, בתום ההפוגה הראשונה. בתחילה נקרא מבצע לרל"ר, על שם היעדים לכיבוש במבצע - לוד, רמלה, לטרון ורמאללה, ומאוחר יותר נקרא על שם דני מס, מפקד מחלקת הל"ה. מטרות המבצע היו הרחקת האיום על תל אביב מצד כוחות הלגיון באזור לוד-רמלה, הרחבת הפרוזדור לירושלים על ידי פתיחת דרך נוספת, ופתיחת הדרך לירושלים על ידי כיבוש לטרון. במבצע השתתפו חמש חטיבות, והיה זה המבצע הרב-חטיבתי הראשון של צה"ל נגד צבאות ערב הסדירים. כוחות צה"ל הצליחו לכבוש את לוד ועשרות כפרים ערביים, להרחיק את בסיסי הלגיון מתל אביב ולפתוח דרך חלופית לירושלים, למרות שלא הצליחו לכבוש את לטרון ורמאללה.

נמל התעופה לוד לאחר כיבושו במבצע דני (Wikipedia)

תעודת זהות - תלמוד ישראלי

תלמוד ישראלי- הדף היומי לילדים, מחבר ומגיש את לימוד התלמוד, מגביר אהבת תורה ומעצים את התא המשפחתי והקהילתי.

הפרויקט כולל- שבעה כרכים המקיפים את כל דפי התלמוד עפ"י סדר הדף היומי, עלונים שבועיים המופצים בעשרות אלפי עותקים, דף פייסבוק 60 סרטונים ב- YouTube בשיתוף ערוץ מאיר עם כוכבי הילדים אסי וטוביה.

לפתיחת מוקד לימוד כקהילה או בית ספר לפרטים: **ענבל הלל רכזת פרויקטים**
inbalh@medison.co.il | טל. 03-9250274

שאלת השבוע

התשובות לשאלות נמצאות בעלון זה

1. כיצד מסביר התלמוד את הפסוק הראשון בתהילים "אֲשֶׁרִי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ בְּעֶצֶת רָשָׁעִים וּבְדֶרֶךְ חָטָאִים לֹא עָמַד וּבְמוֹשֵׁב לָצִים לֹא יֵשֵׁב?"
2. היכן חי רבי חנינא בן תרדיון ומה היה סופו?
3. מהן "חנניות מעוטרת"?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בטאבלט איכותי או בסט ספרים של התלמוד הישראלי (לפי בחירתכם).

את התשובות יש לשלוח במייל עד יום רביעי בשעות הצהריים: talmudisraeli@medison.co.il

הודעות ישלחו לזוכים במייל ושמותיהם יפורסמו בדף הפייסבוק של התלמוד הישראלי.

*בפיקוח רואה חשבון

70 שנה למדינת ישראל

1981/תשמ"א

הפצצת הכור בעיראק

הפצצת הכור הגרעיני "תמוז" (אוסיראק) בעיראק, המכונה "מבצע אופרה" או "מבצע תמוז", נעשתה ב-7 ביוני 1981, ערב חג השבועות תשמ"א, על ידי מטוסי חיל האוויר הישראלי. הכור הגרעיני נבנה בעיראק בעזרת מדענים צרפתיים, וישראל חששה מפני האפשרות שעיראק תוכל לייצר פצצות גרעין ולהשתמש בהן נגדה. ראש הממשלה מנחם בגין הורה לצבא לפתח תוכנית להשמדת הכור. התקיפה בוצעה ע"י שמונה מטוסי F-16 ושישה מטוסי F-15, שהגיעו אל היעד בטיסה מעל ערב הסעודית והטילו על הכור פצצות במשקל 16 טון. כמו כן, לקחו חלק במבצע כ-60 כלי תעופה נוספים. כתוצאה מההפצצה נהרס הכור לחלוטין, ונהרגו עשרה חיילים עיראקיים ומדען צרפתי שהיו בו. כל המטוסים חזרו בשלום לישראל.

(נחמה ג) מסלול הטיסה וביצוע התקיפה על הכור

1981/תשמ"א

מה התשובה?

בעלון השבועי נזכרים אברהם, יצחק, יעקב... ודני.

על שם מי מהם נקרא יישוב?

על שם מי מהם נקרא שם משפחתו של רב מחו"ל?

על שם מי מהם נקרא מבצע צבאי?

על מי מהם נאמר "אשרי האיש"?

דבר תורה לשולחן שבת

על הפסוק בפותח את הפרשה: **"וַיִּשְׁמַע יְתֵרוֹ כִּהֵן מִדִּין חֹתֵן מֹשֶׁה אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ כִּי הוֹצִיָּא ה' אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם."** אומר רש"י: **"מה שמועה שמע ובא? קריעת ים סוף ומלחמת עמלק"**. מסביר הרש"ר הירש (רבי שמשון רפאל הירש) שהמיוחד במה שמע יתרו הוא שאלו שני סוגים של מאורעות: **קריעת ים סוף - זה נס שנעשה בידי שמים, ומלחמת עמלק שהיא פעולה ממשית שעשו אותה בני אדם**. השילוב הזה - שמצד אחד סומכים על עזרתו של הקב"ה ועל ניסיון, ומצד שני לא יושבים בטלים ואדישים אלא עושים פעולה צבאית ממשית להגן על עצמם - השילוב הזה הוא שגרם ליתרו להבין שיש כאן משהו מיוחד שהוא רוצה לבוא לראות אותו מקרוב.

יש לי מושג | יארציט

יום השנה לפטירתו של אדם מכונה ביידיש "יארציט". קרובי משפחה נוהגים לעלות בתאריך זה על קברו של הנפטר ולערוך לו אזכרה, לומר קדיש או לעשות פעילות אחרת לזכרו. ביום השנה לפטירתם של צדיקים יש הנהגים להדליק נרות לזכרם.

